

Dilleniidlər yarımşinfi – Dilleniidae

Çay sırası – Theales

Sıranın nümayəndələri əsasən ağac və kol bitkiləridir, az sayda növləri ağacşəkilli lian, nadirən ot bitkiləridir. Sıra özündə 13 fəsiləni birləşdirir, tropik bitkilər üstünlük təşkil edirlər. **Çay-Theaceae** və **dazı-Clusiaceae** fəsilələri daha əhəmiyyətliyətlidirlər.

Dazı fəsiləsi – Clusiaceae və ya Guttiferae

Başlıca olaraq ağaclar və kollarla təmsil olunmuş tropik bitkilərin böyük bir fəsiləsidir. Yalnız 2 cinsi ot bitkiləridir ki, onların da arealı mülayim iqlimli ölkələrdə yerləşir.

Fəsilə bitkiləri üçün səciyyəvi əlamət vegetativ orqanlarında ağ, sarı və ya yaşılımtıl rəngli (otşəkilli növlərində qətran tutqun qara rəngə boyanmışdır.) sxizogen xəznələrin olmasıdır.

Fəsilənin bitkilərinin yarpaqları sadə, suprotiv və tamkənarlıdır, yarpaqaltılıqlarına malikdirlər və ya yarpaqaltılıqları yoxdur. Çiçəkləri aktinomorf quruluşludur, ikicinsli və ya bircinslidir, ikievlidir, tək-tək yerləşmiş və ya çiçəkqrupuna (çətirşəkilli və ya qalxanabənzər) toplanmışlar. Ləçəkləri və kasayarpaqcıqları sərbəstdirlər, 4-5 (nadirən 14-ə qədər) ədəddirlər. Erkəkçiklər çox saydadır, sərbəstdirlər və ya əsasında bitişmişlər. Dişçik 2-9 ədəd bitişik meyvəyarpaqcığından təşkil olunmuşdur. Meyvəsi çatlayan və ya çatlamayan qutucuq, şirəli giləmeyvə və ya çəyirdəkmeyvədən ibarətdir.

Bu fəsilənin (**dazı yarımşinfi – Hypericaceae**) nümayəndələrindən **adi dazı – *Hypericum perforatum*** böyük tibbi əhəmiyyətə malikdir. Çoxillik ot bitkisidir. Uzununa yerləşən iki qabırğalı, suprotiv budaqlanmış çılpaq gövdəsi vardır. Yarpaqları uzunsov-oval formalı olub, uc hissəsi küt, kənarları isə tamdır. Çiçəkləri enli süpürgəşəkilli və ya demək olar ki, qalxanvari çiçəkqrupuna toplanmışlar. Kasacığı beşbölümlüdür, tac 5 ləçəklidir, qızılı-sarı rənglidir, kənarında qara nöqtələr və xətlər vardır. Meyvəsi çoxtoxumlu, üçyuvallı qutucuqdan ibarətdir. Bitkinin tərkibində flavonoidlər, antrasen törəmələri, aşı maddələri və s. vardır.